

Lublin, 23 czerwca 2020 r.

RIO – II – 600/11/2020

Pan Marek Kopieniak
Wójt Gminy
ul. Osiedlowa 4
22 - 235 Hańsk Pierwszy

Szanowny Panie Wójt

W dniach od 21 lutego do 27 marca 2020 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Hańsk. Protokół kontroli podpisano 28 kwietnia 2020 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze lub wyeliminowanych w trakcie kontroli, co do których udzielono stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ogólnoorganizacyjnym:

1.1. Pozostawienie na stanowisku dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury osoby zatrudnionej w 2010 r. na czas nieokreślony – str. 48 protokołu.

Podjąć działania mające na celu powołanie dyrektora instytucji kultury na czas określony, stosownie do przepisów art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 poz. 194), mając na uwadze przepisy art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy

o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 207, poz. 1230).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Wykazanie – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za 2019 r. – zaniżonej kwoty depozytów (o 150,80 zł) – str. 14 protokołu.

Sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), mając na uwadze przepisy § 13 ust. 1 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej Załącznik Nr 9 do tego rozporządzenia.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Wykazanie – w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r. sporządzonej przez Urząd Gminy – powierzchni budynku, oddanego w najem gminnej instytucji kultury – str. 23, 29, 30 protokołu.

W deklaracji na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie przedmiotów podlegających opodatkowaniu, w związku z przepisami art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.). przy czym nie wykazywać w niej gruntów i budynków oddanych w najem, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 4 tej ustawy.

3.1.2. Nieprawidłowe opodatkowanie gruntów stanowiących współwłasność – str. 23, 24, 27, 28 protokołu.

Przy opodatkowaniu gruntów stanowiących współwłasność, w tym również małżonków, uwzględniać zasadę, zgodnie z którą stanowią one odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach, stosownie do przepisów art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach

lokalnych. Zasada solidarności polega na tym, że obowiązek podatkowy dotyczy w całości każdego ze współwłaścicieli gruntów i nie podlega podziałowi w stosunku do wielkości ich udziałów we współwłasności, przy czym do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosować przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 z późn. zm.), w związku z art. 91 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.).

Grunty stanowiące odrębną własność osób fizycznych opodatkowywać w drodze odrębnych decyzji wymiarowych, w związku z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym, art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku leśnym oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Jeżeli grunty stanowią współwłasność osoby fizycznej i osoby prawnej, egzekwować od współwłaścicieli deklaracje na podatek rolny oraz opłacanie tego podatku na zasadach obowiązujących osoby prawne, zgodnie z przepisami art. 6a ust. 8 pkt 1 i pkt 10 ustawy o podatku rolnym w związku z art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej.

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 1 ustawy o podatku rolnym oraz art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Dla każdego z podatników prowadzić odrębne konto szczegółowe z tytułu podatków (tj. odrębne konto dla współwłaścicieli i odrębne konto dla właściciela), stosownie do przepisów § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

3.1.3. Niewezwanie podatnika do złożenia korekty deklaracji na podatek rolny, mimo niewykazania w niej wszystkich gruntów – str. 27 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 276 z późn. zm.).

Podatników, posiadających grunty zwolnione z podatków ustawowo, którzy nie wykazali tych gruntów lub wykazali nieprawidłową ich powierzchnię, wezwać do złożenia korekty deklaracji, zgodnie z przepisami art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej w związku z art. 6a ust. 9 ustawy o podatku rolnym.

3.1.4. Niewezwanie podatników do złożenia korekt deklaracji/informacji podatkowych w związku ze zmianami w ewidencji gruntów wynikającymi z przeprowadzonego scalenia gruntów,

(mającymi wpływ na wymiar podatku), a w konsekwencji opodatkowanie w 2019 r. innej powierzchni gruntów niż wynikająca z ewidencji geodezyjnej oraz nieopodatkowanie niektórych z nich – str. 24, 25, 28, 29 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Jeżeli w trakcie roku podatkowego zaistnieje zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, wysokość podatku zmieniać, poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło to zdarzenie, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 3 i 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6a ust. 4 i 7 ustawy o podatku rolnym oraz art. 5 ust. 4 i art. 6 ust. 4 ustawy o podatku leśnym.

Podatników, którzy nie wywiązali się z obowiązków wynikających z przepisów art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6a ust. 6 i ust. 8 pkt 2 ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy o podatku leśnym – wzywać do ich złożenia, w związku z przepisami art. 274a § 1 122 Ordynacji podatkowej.

3.1.5. Pobranie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w nieprawidłowej wysokości – str. 39-40 protokołu.

Opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych od przedsiębiorców kontynuujących działalność pobierać w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami art. 11¹ ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.). W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności opłaty pobierać w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia, stosownie do przepisów art. 11¹ ust. 8 tej ustawy.

3.1.6. Ustalenie opłaty za zajęcie pasa drogowego w nieprawidłowej wysokości – str. 40-41 protokołu.

Opłatę za zajęcie pasa drogowego ustalać zgodnie z przepisami art. 40 ust. 4 - 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 470), mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 10 tej ustawy, zgodnie z którymi zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² lub powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy obiektu budowlanego lub urządzenia mniejszej niż 1 m² traktowane jest jak zajęcie 1 m² pasa drogowego.

Ponadto, rozważyć przedłożenie Radzie Gminy projektu uchwały ustalającej stawki procentowe opłaty adiacenckiej, mając na uwadze przepisy art. 98a ust. 1, art. 107 ust. 2 oraz art. 146 ust. 2

ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.) i art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) – str. 41-42 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Nieprawidłowe ustalenie daty nabycia prawa do wyższej stawki dodatku za wieloletnią pracę oraz wypłacenie wyrównania tego dodatku w zaniżonej wysokości (o 75zł) – str. 44, 46 protokołu.

Wyższą stawkę dodatku za wieloletnią pracę wypłacać w terminie wypłaty wynagrodzenia, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym pracownik nabył prawo do wyższej stawki dodatku – jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca, bądź za dany miesiąc – jeżeli nabycie prawa do wyższej stawki dodatku nastąpiło pierwszego dnia miesiąca, zgodnie z przepisami § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.).

Wypłacić pracownikowi zaniżoną kwotę wyrównania dodatku.

3.2.2. Wypłacenie wynagrodzenia za pracę, w miesiącu, w którym pracownik jej nie wykonywał (zawyżono o 150 zł) – str. 45-46 protokołu.

Wynagrodzenie wypłacać za pracę wykonaną, zgodnie z przepisami art. 80 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.).

Rozważyć wystąpienie do byłego pracownika o dobrowolny zwrot nienależnie wypłaconej kwoty lub jej wyegzekwowanie od osoby odpowiedzialnej za jej naliczenie i wypłacenie, na podstawie przepisów działu piątego tej ustawy.

3.2.3. Nieprawidłowe ustalenie wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczenia nagrody jubileuszowej, co skutkowało jej wypłaceniem w zaniżonej wysokości (o 376,50 zł) – str. 49-50 protokołu.

Nagrodę jubileuszową obliczać na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika samorządowego jest to korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty, zgodnie z przepisami § 8 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).

Przeliczyć wysokość nagrody jubileuszowej i wypłacić pracownikowi niedopłaconą kwotę.

3.2.4. Obliczenie ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na podstawie nieprawidłowo ustalonej liczby godzin niewykorzystanego urlopu i niewłaściwego współczynnika, co skutkowało wypłaceniem ich w niewłaściwej wysokości (zaniżonej o 298,75 zł i zawyżonej o 48,16 zł) – str. 51-53 protokołu.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy ustalać i wypłacać za – poprawnie ustaloną – liczbę dni niewykorzystanego przez pracownika urlopu, w związku z przepisami art. 171 § 1 ustawy Kodeks pracy.

Przy ustalaniu ilości dni niewykorzystanego urlopu w wymiarze proporcjonalnym, przyjmować kalendarzowy miesiąc pracy odpowiadający 1/12 wymiaru urlopu przysługującego pracownikowi na podstawie art. 154 § 1 i 2 Kodeksu pracy, zaokrąglając niepełny kalendarzowy miesiąc pracy w górę do pełnego miesiąca, stosownie do przepisów art. 155^{2a} § 1 i § 2 tej ustawy, a niepełny dzień urlopu zaokrąglając w górę do pełnego dnia, zgodnie z art. 155³ § 1 tej ustawy.

Współczynnik służący do obliczenia ekwiwalentu za 1 dzień urlopu ustalać odrębnie w każdym roku kalendarzowym i stosować przy obliczaniu ekwiwalentu, do którego pracownik nabył prawo w ciągu tego roku, stosownie do przepisów § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.).

Wypłacić niedopłaconą kwotę ekwiwalentu oraz rozważyć wystąpienie do pracownika o dobrowolny zwrot nadpłaconej kwoty ekwiwalentu lub jej wyegzekwowanie od osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowe naliczenie, na podstawie przepisów działu piątego Kodeksu pracy.

3.2.5. Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa wydatków z tytułu zakupu artykułów żywnościowych – str. 56 protokołu.

Wydatki z tytułu zakupu artykułów żywnościowych klasyfikować do § 4220 „Zakup środków żywności”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącą Załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

3.2.6. Zawyżenie kwoty odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych za 2019 r., w wyniku nieprawidłowego ustalenia faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych – str. 59 protokołu.

Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych naliczać w stosunku do przeciętnej planowanej w danym roku liczby zatrudnionych, skorygowanej w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmującej pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy), stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1352 z późn. zm.) oraz przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349).

Skorygować odpis na fundusz za 2019 r.

3.2.7. Ustalenie – we wzorze umowy, a następnie w zawartej umowie na przebudowę ul. Kościelnej – możliwości wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia, mimo wymagania w specyfikacji istotnych warunków zamówienia jego wniesienia przed podpisaniem umowy – str. 62-63 protokołu.

Wymagania (w tym termin wniesienia) dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy, formułować w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w załączonym do niej wzorze umowy w sposób jednoznaczny i wewnętrznie zgodny, w związku z przepisami art. 36 ust. 1 pkt 15 i 16 ustawy – Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze, że funkcja tego zabezpieczenia wynikająca z art. 147 ust. 2 tej ustawy (zabezpieczenie roszczeń zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy), wymaga jego obowiązywania przez cały okres realizacji umowy, co oznacza konieczność wniesienia zabezpieczenia przed dniem jej zawarcia.

Wyrażenie zgody na wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy po jej zawarciu, w przypadku uchylecia się przez wykonawcę od wniesienia zabezpieczenia, uniemożliwiłoby zamawiającemu skorzystanie z możliwości przewidzianych przepisami art. 24aa ust. 2 lub art. 94 ust. 3 powołanej ustawy.

3.2.8. Wymaganie złożenia oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej wyłącznie od wykonawcy, którego ofertę oceniono najwyżej – str. 65 protokołu.

Złożenia oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej – w terminie 3 dni od zamieszczenia na stronie internetowej informacji, o której mowa w art. 86 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych – wymagać od wszystkich wykonawców zamówień publicznych, stosownie do przepisów art. 24 ust. 11 tej ustawy.

3.2.9. *Niepoprawienie oczywistej omyłki rachunkowej – w ofercie złożonej w postępowaniu na świadczenie usług w zakresie dowozu uczniów z terenu gminy Hańsk do szkół w roku 2019 – str. 65-66 protokołu.*

Poprawiać w ofercie oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek, niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona, stosownie do przepisów art. 87 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

4. W zakresie długu publicznego:

4.1. *Wykazanie – w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2019-2022 – nieprawidłowych danych w zakresie kwot spłat rat kapitałowych zaciągniętych kredytów – str. 78-82 protokołu.*

W wieloletniej prognozie finansowej wykazywać realistyczne dane, zgodnie z przepisami art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Hańsk